

Leerlingen én ouders moeten mee in bad tegenpesten

De Standaard* - 25 Sep. 2015

Pagina 6

* De Standaard/Antwerpen, De Standaard/Limburg, De Standaard/Oost-Vlaanderen, De Standaard/Vlaams-Brabant/Brussel, De Standaard/West-Vlaanderen

De hele school gaat mee in bad. Dat wordt de grote kracht van het Finse anti-pestpakket, KiVa genoemd. Nederlands onderzoek toonde aan dat het werkt. 23 Vlaamse basisscholen beginnen er dit schooljaar mee.

Van onze redacteur Tom Ysebaert

BRUSSEL'Leuk' of 'tof' betekent het Finse woordje kiva. KiVa is ook de naam van een methode om pesten op school tegen te gaan. Ze komt - u raadt het - uit Finland en is aan een internationale opmars bezig in onder andere Nederland, Italië, Wales, Estland. En nu dus ook in Vlaanderen. 23 basisscholen gaan de methode dit schooljaar toepassen.

In de Arnoldusschool uit Oudenburg had gisteren eenkick off plaats, de aftrap van hun eerste KiVa-jaar, maandag zijn de ouders uitgenodigd voor een informatiemoment. 'Zoals alle scholen kregen we hier ook wel met pestgedrag te maken. We vonden er helaas geen adequaat antwoord op', zegt directrice Vera Verlinde. 'Het aantrekkelijke van KiVa is dat elke leerling, zelfs al is die niet verantwoordelijk voor het pesten, er wel kan toe bijdragen dat het ophoudt. We willen de stille meerderheid, die zich liever van het pesten afkeert, erbij betrekken zodat ze er tegen reageert.'

Herstel

De Vlaamse scholen doen een beroep op het materiaal en de ondersteuning van de vzw Leefsleutels. Die heeft de rechten verworven voor het pakket, waarvan de inhoud streng bewaakt door het Finse ministerie. Er zit preventie in en ingrijpen bij conflicten. De school moet zich voor drie jaar stevig engageren. Er gaat een jaar training van een kernteam van leerkrachten aan de start vooraf.

'Kenmerkend voor KiVa is dat de hele school mee in bad moet', vertelt Gui Deboutte van Leefsleutels. 'Ook de ouders.' Het model kijkt breder dan de pester en het slachtoffer. De hele groep moet zoeken naar oplossingen, die op herstel gericht zijn, niet op bestraffing.

Deboutte: 'Als de kinderen het gevoel hebben "dit wil ik niet meemaken", dan kun je ze als groep neen laten zeggen tegen pesten. Je mag ze best verantwoordelijkheid geven. Als de leerkrachten dan op één lijn staan, hebben ze ook meer vertrouwen in de school.'

Het model is wetenschappelijk onderbouwd, zegt Deboutte. 'De universiteit van Turku bekeek op vraag van de overheid alle antipestprogramma's en haalde er de dingen uit die effectief bleken. De resultaten zijn overtuigend. Ook in Vlaanderen moeten we met KiVa de ambitie hebben om het pesten met zeker een kwart tot een derde te verminderen.'

Gescreend

Dat stellen ze ook in Nederland vast. Daar hebben 250 scholen het model al omarmd. De overheid heeft 61 programma's tegen pesten gescreend en maar 9 goed bevonden. KiVa is er daar een van. Het is het eerste waarnaar onderzoek gedaan is.

De Rijksuniversiteit Groningen onderzocht het effect van KiVa in 99 basisscholen, waarvan er twee derde KiVa toepaste. 'We zagen dat de KiVa-scholen significant beter scoorden', zegt professor René Veenstra, die het onderzoek leidde. Het klimaat was er beter: er waren minder pestslachtoffers, vooral de indirecte vormen van verbaal en relationeel slachtofferschap namen af. En dat zowel na één als na twee jaar.

'Merkwaardig genoeg verminderde het pesten ook in de andere scholen, zij het minder sterk. Dat schrijven we toe aan het maatschappelijk debat dat in Nederland gevoerd werd na drie zelfdodingen door pesten op school. Daardoor zijn alle scholen wel iets gaan doen.'

Trendbreuk

In Mechelen fungeert het Scheppersinstituut als pilotschool. Zorgleerkracht Bart Serneels zit in het KiVa-kernteam. 'We zijn het nu een kleine maand aan het toepassen', vertelt hij. 'Het is te vroeg om te zeggen dat er minder gepest wordt, maar we hebben de indruk dat de sfeer al verbeterd is. Zo hadden we een klas waar er nogal wat gedoe was: elkaar naroeven, uitdagen, slechte verliezers. Via een kringgesprek konden de kinderen zelf oplossingen aanreiken. Ze maakten zes afspraken die ze nu proberen na te komen. Echt een trendbreuk.'

Tom Ysebaert

Copyright © 2015 Corelio. Alle rechten voorbehouden